

**Wymagania edukacyjne na ocenę śródroczną oraz roczną
z przedmiotu Podstawy przedsiębiorczości poziom podstawowy
dla klas drugich 5 letniego Technikum**

Podstawa programowa - dla szkoły ponadpodstawowej
Program nauczania dla uczniów szkoły ponadpodstawowej – Krok w przedsiębiorczość – autor Marek
Niesłuchowski.
Rok szkolny: 2023/2024

Klasa	2t
Nauczyciel uczący	mgr Grażyna Kantor
Podręcznik oraz zeszyt ćwiczeń	Krok w przedsiębiorczość –T. Rachwał, Z. Makieła wydawnictwo Nowa Era

Ocena dopuszczający

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w następującym zakresie:

- posiada wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu
- wykonuje proste ćwiczenia i polecenia i z pomocą nauczyciela umieć je odtworzyć
- z pomocą nauczyciela, rozpoznaje, nazywa i klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, dokumenty, postaci życia publicznego itp.
- współpracuje w zespole w trakcie wykonywania zadań
- prowadzi zeszyt ćwiczeń

Ocena dostateczny

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w następującym zakresie:

- podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego samodzielnie prezentuje
- rozumie podstawowe omawiane zagadnienia
- dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk
- samodzielnie i poprawnie wykonuje proste ćwiczenia i polecenia
- umieć wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce
- aktywnie uczestniczy w pracach i zadaniach zespołowych
- systematycznie prowadzi zeszyt ćwiczeń

Ocena dobry

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w następującym zakresie:

- zna omawianą na zajęciach problematykę oraz w sposób logiczny i spójny ją prezentuje
- formułuje wnioski oraz zajmuje stanowisko w kwestiach spornych, broni swoich poglądów na forum klasy
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych
- poprawnie wykonuje ćwiczenia i zadania o znacznym stopniu trudności
- wykazuje zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką
- systematycznie i starannie prowadzi zeszyt ćwiczeń i notatki z lekcji
- potrafi poprawnie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce

Ocena **bardzo dobry**

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w następującym zakresie:

- wypełnia wymagania jak na ocenę dobrą
- posiada bogate wiadomości z zakresu wszystkich treści nauczania podstaw przedsiębiorczości
- wykazuje zainteresowanie zjawiskami ekonomicznymi oraz literaturą popularnonaukową dotyczącą omawianych treści
- właściwie interpretuje nowe sytuacje i zjawiska, w sposób twórczy rozwiązuje problemy
- samodzielnie poszukuje i selekcjonuje informacje z różnych źródeł
- uczestniczy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych uzyskując wyróżniające wyniki na poziomie szkolnym.

Ocena **celujący**.

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w następującym zakresie:

- wypełnia wymagania jak na ocenę bardzo dobrą
- wykazuje szczególne zainteresowanie gospodarką i ekonomią oraz literaturą specjalistyczną, popularnonaukową zgodną z tematyką przedmiotu;
- zdobytą wiedzę z zakresu omawianych treści prezentuje i przekazuje innym uczniom;
- uczestniczy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych uzyskując wyróżniające wyniki na poziomie ponadszkolnym, godnie reprezentując szkołę;
- podejmuje się wykonywania zadań (indywidualnie lub w zespole) dodatkowych związanych z przedmiotem nauczania.

Wymagania zgodne z podstawą programową.

Nauczyciel dostosowuje wymagania do zaleceń zawartych w opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- a. ustnie, np. w postaci odpytywania, referowania wybranego zagadnienia lub aktywności uczniów;
- b. pisemnie, np. w postaci testu, kartkówki, wykonanych ćwiczeń i kart pracy;
- c. samodzielna praca z tekstem źródłowym, np. odczytywanie i analizowanie danych statystycznych, treści mapy lub literatury.

Materiał nauczania na ocenę śródroczną

Dz.I. CZŁOWIEK PRZEDSIĘBIORCZY

Kim jest osoba przedsiębiorcza : przedsiębiorczość i jej znaczenie w gospodarce, • cechy osoby przedsiębiorczej • analiza swoich mocnych i słabych stron

Komunikacja interpersonalna: • proces komunikacji interpersonalnej • komunikacja werbalna • komunikacja niewerbalna • bariery komunikacyjne • znaczenie umiejętności komunikowania się • zasady skutecznej komunikacji

Negocjacje: • rodzaje negocjacji • umiejętności i cechy przydatne podczas negocjacji • zasady prowadzenia skutecznych negocjacji • strategia „wygrana--wygrana” w negocjacjach • błędy w prowadzeniu negocjacji • techniki manipulacyjne w negocjacjach i skutki ich stosowania

Dz.II. GOSPODARKA RYNKOWA

Gospodarka rynkowa. Podmioty gospodarki: cechy gospodarki nakazowo--rozdzielczej (centralnie sterowanej) • cechy i zalety gospodarki rynkowej • podmioty gospodarki rynkowej i zachodzące między nimi zależności • Rynek w gospodarce • rynek (pojęcie) • funkcje i rodzaje rynku • konkurencja i struktury rynkowe (monopol, oligopol, konkurencja monopolistyczna, konkurencja doskonała) • negatywne skutki ograniczonej konkurencji na rynku.

Popyt, podaż i cena : • prawo popytu i prawo podaży, • czynniki kształtujące wielkość popytu i wielkość podaży • równowaga rynkowa (przykład jej wyznaczenia)

Konsument, czyli „król rynku”: • konsument (pojęcie), • prawa konsumenta (w tym prawa e-konsumenta) • instytucje konsumenckie • pozasądowe metody rozwiązywania sporów konsumenckich • różnice między reklamacją a gwarancją • zasady składania reklamacji

Rola państwa w gospodarce: • ekonomiczne funkcje państwa • przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę • polityka gospodarcza państwa • metody przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym w gospodarce krajowej i światowej • Wzrost i rozwój gospodarczy państwa: • wzrost gospodarczy, rozwój gospodarczy (pojęcia) • mierniki wzrostu gospodarczego i wskaźniki rozwoju gospodarczego • fazy cyklu koniunkturalnego

Budżet państwa: • budżet państwa (pojęcie) • funkcje budżetu państwa • zasady budżetowe • źródła dochodów budżetu państwa • rodzaje wydatków budżetu państwa • nadwyżka budżetowa i deficyt budżetowy oraz dług publiczny i ich wpływ na funkcjonowanie gospodarki

Materiał nauczania na ocenę roczną - Człowiek Przedsiębiorczy, Gospodarka Rynekowa oraz poniższe działy:

Dz. III. FINANSE

Pieniądz: • pieniądź (pojęcie) • cechy (właściwości) i funkcje pieniądza • formy pieniądza i ich ewolucja • obieg pieniądza w gospodarce • inflacja (przyczyny, skutki, stopa inflacji, sposoby przeciwdziałania)

Instytucje rynku finansowego: • podział instytucji finansowych według wybranych kryteriów • charakterystyka instytucji rynku finansowego w Polsce • znaczenie instytucji rynku finansowego w funkcjonowaniu gospodarki narodowej i przedsiębiorstw oraz w życiu człowieka

Bank centralny: • bank centralny i jego funkcje • polityka pieniężna banku centralnego (rodzaje, podstawowe narzędzia) • Rada Polityki Pieniężnej • pozostałe zadania banku centralnego

Usługi finansowe – konta, karty i lokaty: • rodzaje usług oferowanych przez banki i SKOK-i • konta osobiste i ich rodzaje • karty płatnicze i ich rodzaje • lokaty terminowe (kapitalizacja odsetek – rodzaje, obliczanie procentu od lokaty bankowej na konkretnym przykładzie z uwzględnieniem realnej stopy procentowej) • zasady wyboru najlepszej lokaty • zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej

Usługi finansowe – kredyty i pożyczki: • kredyty i pożyczki (różnica między kredytem a pożyczką, rodzaje kredytów, koszty kredytu, obliczanie procentu od kredytu na przykładzie) • kredyt konsumencki • RRSO • na co zwrócić uwagę przy wyborze kredytu lub pożyczki • ocena możliwości spłaty kredytu przy określonym dochodzie (zdolność kredytowa) • analiza przykładowej umowy pożyczki gotówkowej

Formy oszczędzania i inwestowania: • różnice między oszczędzaniem a inwestowaniem • formy oszczędzania • formy inwestowania • rodzaje papierów wartościowych (akcje, obligacje) • podział akcji według różnych kryteriów • rodzaje obligacji skarbowych w Polsce • zalety i wady wybranych instrumentów finansowych • zróżnicowanie stopnia ryzyka inwestycji w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania

Inwestowanie w fundusze: • fundusze inwestycyjne (podział funduszy ze względu na sposób lokowania i poziom ryzyka, przykłady funduszy) i ich rola w gospodarce rynkowej • potencjalne zyski oraz ryzyko wystąpienia strat w zależności od rodzaju funduszu • obliczanie przewidywanego zysku z przykładowej inwestycji

Inwestowanie na giełdzie: • giełda i jej rola w gospodarce rynkowej • struktura rynku kapitałowego w Polsce • mechanizm funkcjonowania giełdy papierów wartościowych na przykładzie GPW w Warszawie (rynek pierwotny, rynek wtórny, zlecenia, notowania ciągłe, notowania jednolite, ceduła) • podstawowe wskaźniki giełdowe i ich znaczenie w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie • działania podejmowane przed rozpoczęciem inwestowania na giełdzie

Dz. IV. PODATKI I UBEZPIECZENIA

Podatki: • rodzaje podatków w Polsce (podział według różnych kryteriów, charakterystyka ważniejszych podatków bezpośrednich i pośrednich, w tym VAT) • wpływ podatków na gospodarkę i gospodarstwa domowe • podatek dochodowy liniowy czy podatek dochodowy progresywny • „Dzień Wolności Podatkowej”

Roczne rozliczenie podatku dochodowego: • PIT (pojęcie) • dochody, przychody, koszty, ulgi podatkowe (w tym wspólne opodatkowanie) • kwota wolna od podatku • rodzaje podstawowych formularzy podatkowych • zasady składania rocznej deklaracji podatkowej i obliczania podatku dochodowego od osób fizycznych

Ubezpieczenia: • rodzaje ubezpieczeń, w tym ubezpieczenia majątkowe • relacja między zakresem ochrony i sumą ubezpieczenia a wysokością składki • obowiązki ubezpieczonego i ubezpieczyciela • kryteria wyboru ubezpieczenia AC • ubezpieczenia osobowe, w tym ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe) • inwestowanie w ramach trzeciego filaru ubezpieczeń społecznych • wypłata odszkodowania lub świadczenia • roszczenia z umowy ubezpieczenia • jak napisać reklamację do ubezpieczyciela • jak napisać skargę do Rzecznika Finansowego • Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny